

ผลกระทบภัยแล้งต่อภาคเกษตรและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร

ข้อเท็จจริง และ สถานการณ์ภัยแล้ง

- ระดับน้ำในเขื่อน ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2563 มีปริมาณน้ำใช้การได้ในเขื่อนทั่วประเทศ 8,432 ล้าน ลบ.ม. น้อยกว่าปี 2562 จำนวน 5,541 ล้าน ลบ.ม. ซึ่งเป็นการลดลงในแทบทุกภาคของประเทศ
- กรมอุตุนิยมวิทยาได้ประกาศว่าประเทศไทยเข้าสู่ฤดูฝนอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2563 และเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน ได้มีการประชุมคณะทำงานด้านประเมินสถานการณ์ ครั้งที่ 8/2563 เพื่อติดตามสภาพอากาศและสถานการณ์น้ำ รวมถึงการยุติสถานการณ์ภัยแล้ง รวมทั้งติดตามผลการดำเนินการตามมาตรการรองรับสถานการณ์ฤดูฝนปี 2563 พิจารณาผลการกำหนดพื้นที่เสี่ยงอุทกภัยปี 2563 ซึ่งผลกระทบจากภัยแล้ง ปี 2562 จะส่งผลกระทบต่อภาคเกษตรลดลง และสถานการณ์เศรษฐกิจการเกษตรจะดีขึ้นตามลำดับ

พื้นที่ทางการเกษตรได้รับความเสียหายโดยสิ้นเชิง

ช่วงภัย	เกษตรกร (ราย)	ข้าว (ไร่)	พืชไร่ (ไร่)	พืชสวน (ไร่)	รวม (ไร่)
ก.ย. 62 - ปัจจุบัน	185,844	1,561,112.41	214,295.50	5,093.26	1,780,501.17

ที่มา : ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหากลุ่มภัยพิบัติด้านการเกษตร คำนวณโดย ศูนย์ข้อมูลเกษตรแห่งชาติ
ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2563 (การสำรวจยังไม่เสร็จสิ้น)

ภาคเหนือ

- เกษตรกร 45,923 ราย
- พื้นที่เสียหาย 513,268.44 ไร่
- มูลค่าความเสียหาย 2,863.97 ล้านบาท

ภาคกลาง

- เกษตรกร 16,621 ราย
- พื้นที่เสียหาย 255,124.50 ไร่
- มูลค่าความเสียหาย 1,698.12 ล้านบาท

ภาคตะวันตก

- เกษตรกร 8,277 ราย
- พื้นที่เสียหาย 93,566.50 ไร่
- มูลค่าความเสียหาย 506.39 ล้านบาท

ภาคใต้

- เกษตรกร 2,599 ราย
- พื้นที่เสียหาย 40,492.23 ไร่
- มูลค่าความเสียหาย 170.34 ล้านบาท

ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

- มูลค่าความเสียหาย 8,984.74 ล้านบาท
 - ข้าว 7,199.63 ล้านบาท
 - พืชไร่ 1,609.15 ล้านบาท
 - พืชสวนและอื่น ๆ 175.96 ล้านบาท

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- เกษตรกร 111,862 ราย
- พื้นที่เสียหาย 872,866.75 ไร่
- มูลค่าความเสียหาย 3,649.43 ล้านบาท

ภาคตะวันออก

- เกษตรกร 562 ราย
- พื้นที่เสียหาย 5,182.75 ไร่
- มูลค่าความเสียหาย 96.49 ล้านบาท

รายงานข้อมูล ณ วันที่ 10 กรกฎาคม 2563

มาตรการและการให้ความช่วยเหลือเกษตรกร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

☐ แนวทางการดำเนินงานตามแผนป้องกันภัยและเผชิญเหตุภัยแล้งด้านการเกษตร ปี 2562/63

- สรุปแผนปฏิบัติการแผนป้องกันและเผชิญเหตุฯ โดยดำเนินการป้องกันและลดผลกระทบ เตรียมความพร้อม เผชิญเหตุ และฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิม ดังนี้
 - 1) โครงการจัดการดินเพื่อบรรเทาภาวะภัยแล้งในพื้นที่ปลูกไม้ผลและปลูกพืชไร่สนับสนุนปุ๋ยหมักใส่ต้นไม้ เพื่อรักษาความชื้นในดิน
 - 2) โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกข้าวแบบเปียกสลับแห้งและฝักระวังเตือนภัยธรรมชาติและศัตรูข้าว
 - 3) โครงการส่งเสริมการปลูกข้าวโพดหลังนาผ่านสหกรณ์
 - 4) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย เพื่อสร้างรายได้แก่เกษตรกร
 - 5) โครงการรักษาระดับปริมาณและคุณภาพข้าว ปี 2563/2564
 - 6) โครงการสร้างรายได้จากอาชีพประมงจากแหล่งน้ำชุมชน
 - 7) โครงการสนับสนุนเงินทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพสมาชิกสหกรณ์
 - 8) แผนการปฏิบัติการฝนหลวงแก้ไขปัญหากล้ง
 - 9) การเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนเพื่อการเกษตรให้ทั่วถึงและเพียงพอ
 - 10) โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (ความจุ 1,260 ลบ.ม.)
 - 11) โครงการสร้างพัฒนาแหล่งน้ำและระบบกระจายน้ำในเขตปฏิรูปที่ดิน และโครงการแผนงานบูรณาการการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในเขตฯ
 - 12) การเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ

☐ ดำเนินการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยแล้ง ปี 2562/63

- 1) การช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ ด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2556 กรณีพื้นที่การเกษตรมีพืชตายหรือเสียหายสิ้นเชิง โดยมีผลการจ่ายเงินช่วยเหลือเกษตรกรแล้ว ดังนี้

ผลการดำเนินงาน	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	งบประมาณ (ล้านบาท)
ช่วงภัย ก.ย. - ปัจจุบัน			
- ดำเนินการช่วยเหลือเสร็จสิ้นแล้ว	178,019	1,679,433	1,899.07
- อยู่ระหว่างดำเนินการช่วยเหลือ	7,825	101,068	54.34
รวม	185,844	1,780,501	1,953.41

ที่มา : ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหากล้งพิบัติด้านการเกษตร, ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2563 (การช่วยเหลือยังไม่เสร็จสิ้น)

- 2) จัดทำแผนการจัดสรรน้ำของโครงการชลประทานขนาดใหญ่และขนาดกลางทั้งประเทศในช่วงฤดูแล้ง ปี 2562/63

• แผนการจัดสรร

 น้ำต้นทุนสามารถใช้งานได้ 26,666 ล้าน ลบ.ม.
วางแผนจัดสรรน้ำทั้งประเทศ 17,699 ล้าน ลบ.ม.
(วันที่ 1 พ.ย. 62 - 30 เม.ย. 63)

• ผลการจัดสรร

 ทั้งประเทศ ใช้น้ำไปแล้ว 17,053 ล้าน ลบ.ม.
(96% ของแผนจัดสรรน้ำ)
(วันที่ 1 พ.ย. 62 - 30 เม.ย. 63)

- 3) จัดทำแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี 2562/63 (ข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤษภาคม 2563)

แผน-ผล

 แผนทั้งประเทศ จำนวน 7.21 ล้านไร่ → 8.85 ล้านไร่

- ข้าว (รอบที่ 2,3) 4.54 ล้านไร่ → 6.75 ล้านไร่
- พืชไร่ - พืชผัก 2.67 ล้านไร่ → 2.10 ล้านไร่

แผนลุ่มเจ้าพระยา จำนวน 1.64 ล้านไร่ → 3.92 ล้านไร่

- ข้าว (รอบที่ 2,3) 1.05 ล้านไร่ → 3.41 ล้านไร่
- พืชไร่ - พืชผัก 0.59 ล้านไร่ → 0.51 ล้านไร่

- 4) การปฏิบัติการฝนหลวง เริ่มปฏิบัติฝนหลวงสู่ภัยแล้ง ประจำปี 2563 (11 หน่วย) ตั้งแต่วันที่ 3 ก.พ. - 24 พ.ค. 63 ปฏิบัติการ จำนวน 100 วัน (จำนวน 2,343 เที่ยวบิน) มีวันที่ฝนตกจากการปฏิบัติการฯ คิดเป็นร้อยละ 98.00
- 5) ดำเนินการโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน โดยการขุดสระน้ำในไร่นา ขนาด 1,260 ลูกบาศก์เมตร ดำเนินการแล้วในปี 2562 จำนวน 46,526 บ่อ และในปี 2563 มีเป้าหมายดำเนินการ 40,000 บ่อ
- 6) สำรวจพื้นที่ไม้ผลเสี่ยงขาดแคลนน้ำทุกสัปดาห์ ให้คำแนะนำการดูแล คลุมดิน ตัดแต่งกิ่ง และสนับสนุนน้ำในพื้นที่วิกฤต

☐ บูรณาการความร่วมมือกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- 1) จัดหาและติดตั้งระบบส่งกระจายน้ำให้กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่/กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 120 แปลง 80,000 ไร่
- 2) นำ Solar sell (พลังงานแสงอาทิตย์) มาใช้ในระบบผลิตน้ำและกระจายน้ำแหล่งน้ำผิวดินและน้ำบาดาล โดยเจาะบ่อน้ำบาดาล พร้อมระบบกระจายน้ำ 700 แห่ง พื้นที่เป้าหมาย 86,000 ไร่

รายงานข้อมูล ณ วันที่ 10 กรกฎาคม 2563